

GOTOWOŚĆ SZKOLNA

Rodzicu!

sprawdź co Twoje dziecko powinno potrafić przed pójściem do szkoły:

czy twoje dziecko zna:

- swoje imię i nazwisko,
- adres zamieszkania,
- imiona rodziców,
- nazwę zawodu rodziców (jeśli pracują),
- nazwy zwierząt domowych, roślin, przyborów kuchennych, mebli itp. – potrafi kategoryzować,
- nazwy pór roku, dni tygodnia;

czy potrafi:

- powiedzieć jak brzmi pierwsza i ostatnia głoska w usłyszanych, prostych słowach np. rower, woda, domy?
- rozpoznaje przewidziane programem litery?
- pod koniec zerówki umie przeczytać prosty tekst? (np.: To jest kot. Ala ma psa.)
- podczas rysowania, pisania posługuje się zawsze tą samą ręką?
- prawidłowo trzyma ołówek?
- widząc wzór potrafi go odwzorować, umie rysować wzory literopodobne?
- jest w stanie narysować rysunek człowieka zaznaczając głowę, tułów, ręce, palce i inne szczegóły?
- umie narysować rysunek, na którym coś się dzieje (np. chłopiec bawi się piłką)?
- koloruje obrazki, nie wychodzi poza ich kontur?
- dobrze zapamiętuje wierszyki i piosenki?
- potrafi skakać na jednej nodze, rzucać i łapać piłkę?
- umie ubrać się bez pomocy dorosłego (wiązać sznurowadła, zapinać guziki)?
- sprawnie posługuje się nożyczkami (tnie po linii prostej, falistej, łamanej)?
- umie opowiedzieć, co wydarzyło się w domu czy przedszkolu, posługując się prawidłowo zbudowanymi zdaniami?
- potrafi określić, których elementów jest więcej, a których mniej?
- rozpoznaje cyfry od 1 do 10 i potrafi na konkretach wykonać proste działanie $3 + 2 = 5$; $7 - 4 = 3$, wstawić znaki $<$, $>$?
- umie powstrzymać się od głosu, gdy pytanie skierowane jest do innego dziecka?
- rozumie i wykonuje polecenia kierowane do grupy?
- potrafi pracować w grupie dzieci wykonując wspólne zadanie np. budować z klocków?
- bez rozpacz potrafi rozstać się z rodzicami?
- jest w stanie skoncentrować się na wykonaniu zadania przez około 30 min?
- potrafi nazywać swoje emocje np.: co je cieszy, złości, czego się boi?

JAK WSPIERAĆ DZIECKO W PRZYGOTOWANIU DO SZKOŁY:

W ZAKRESIE FUNKCJI POZNAWCZYCH dziecko kończące przedszkole powinno wiedzieć i umieć:

- przewidywać na miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach),
- grupować obiekty w sensowny sposób (klasyfikacja) i formułować uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne itp.,
- łączyć przyczynę ze skutkiem i próbować przewidywać, co się może zdarzyć.

Opanowanie tych wiadomości i umiejętności gwarantuje sukces szkolny i pozwoli lepiej poznać i zrozumieć siebie, swoje otoczenie a także rozeznąć się w tym, co dobre, a co złe.

RODZIC MOŻE WSPIERAĆ DZIECKO W KSZTAŁTOWANIU CZYNNOŚCI INTELEKTUALNYCH POPRZEZ:

- oglądanie i porównywanie różnych obiektów na obrazkach w celu dostrzegania podobieństw i różnic,
- grupowanie obiektów ze względu na przynależność (do kogo należą), gdzie się znajdują (w sklepie, w domu), do czego służą (do jedzenia, do ubierania się),
- prowokowanie do słownego uzasadnienia, dlaczego dane przedmioty pasują do siebie, - ukazywanie sensu porządkowania w trakcie sprzątania: zabawki mają stać na właściwych miejscach, bo tak jest wygodnie,
- poważne traktowanie dziecięcych pytań: akceptować je, udzielać takich odpowiedzi, które zaspokoją ciekawość dziecka i skłonią do stawiania następnych dociekliwych pytań,
- słuchanie w skupieniu pytań i udzielanie odpowiedzi krótkich, gdyż zbyt długie odpowiedzi nużą dziecko i skutecznie zniechęcają do zadawania dalszych pytań,
- udzielanie zgodnych z prawdą odpowiedzi: chętnie, swobodnie odpowiadać i nie pouczać oraz nie przemawiać tonem zniecierpliwionym.

W ZAKRESIE GOTOWOŚCI DZIECKA DO NAUKI CZYTANIA I PISANIA: dzieci czytają i piszą tak, jak mówią, dlatego niezwykle ważne jest poprawne i czyste wybrzmiewanie głosek, dlatego przygotowując je do nauki czytania i pisania należy zadbać o to, aby:

- mówiły poprawnie pod względem artykulacyjnym – dzieci z wadami wymowy muszą być pod opieką logopedy, a przed pójściem do szkoły wady te powinny być skorygowane poprzez odpowiednie ćwiczenia,
- swobodnie wypowiadały się w rozwiniętej i uporządkowanej formie – dzieci idące do szkoły mają mieć bogate słownictwo i powinny przestrzegać podstawowych zasady kultury słuchania i mówienia (oznacza to, że muszą zadbać o to, aby były rozumiane przez innych a także starały się słuchać tego, co mówią inni),
- miały dobrze rozwiniętą percepcję słuchową, w tym także słuch fonematyczny – jest on ważnym wskaźnikiem dojrzałości dziecka do nauki czytania i pisania i polega na zdolności do różnicowania głosek w wypowiedzianych i słyszanych słowach,
- umiały dostrzec, jaki kształt ma poznawana litera i go zapamiętać – dobrze rozwinięta spostrzegawczość i pamięć wzrokowa jest niezbędna w początkowej nauce czytania i pisania (każde dziecko w krótkim czasie ma zapamiętać prawie 200 znaków graficznych w tym wszystkie litery małe i wielkie w wersji pisanej i drukowanej oraz

- cyfry – znaki graficzne liczb; znaki działań oraz stosowane w edukacji reprezentacje graficzne – uproszczone rysunki, grafy, drzewka, tabelki),
- potrafiły odwzorować litery nie pomijając ani jednego szczegółu – do tego potrzebna jest bardzo dobra sprawność rąk oraz współpraca ręki i oka w obrębie ruchów dłoni i palców; niezaspokojona potrzeba ruchu, wyręczanie dzieci w prostych czynnościach sprawia, że sporo z nich charakteryzuje się niezbornością ruchową całego ciała w tym niezręcznością manualną,
- nie miały większych kłopotów z koordynowaniem czynności rąk pod kontrolą wzroku od strony lewej do prawej – podczas czytania wodzi się wzrokiem po szeregach liter tworzących słowa, zaczynając od strony lewej do prawej; podobnie jest w pisaniu – piszący musi jednocześnie prowadzić wzrok i organizować sensownie skomplikowane ruchy ręki od lewej do prawej strony.

W ZAKRESIE GOTOWOŚCI DO UCZENIA SIĘ MATEMATYKI: dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w klasie pierwszej szkoły podstawowej powinno:

- liczyć obiekty (w jak najszerszym zakresie) i rozróżniać błędne liczenie od poprawnego,
- wyznaczać wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub innych zbiorach zastępczych,
- ustalać równoliczność dwóch zbiorów,
- posługiwać się liczebnikami porządkowymi,
- rozróżniać stronę lewą i prawą, określać kierunki i ustalać położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów,
- wiedzieć, na czym polega pomiar długości i znać proste sposoby mierzenia: krokami, stopa za stopą,
- znać stałe następstwo dni i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy w roku.

RODZIC MOŻE WSPIERAĆ DZIECKO W KSZTAŁTOWANIU UMIEJĘTNOŚCI MATEMATYCZNYCH POPRZEZ:

- zwracanie uwagi podczas wspólnych zabaw z dziećmi na: dostrzeganie podobieństw i różnic, nabywanie doświadczeń w zakresie doboru przedmiotów pasujących do siebie a także do uzasadniania przez dziecko takiego doboru przedmiotów,
- w codziennych sytuacjach życiowych rozmawiać na temat położenia przedmiotów w przestrzeni,
- zachęcać dzieci do liczenia dosłownie wszystkiego, co znajduje się w ich otoczeniu i co da się policzyć, dyskretnie podpowiadając liczebniki.

GOTOWOŚĆ SZKOLNA W ZAKRESIE UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH: każde dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole reprezentuje już pewną dojrzałość społeczną, dlatego większość potrafi:

- podać swoje imię i nazwisko, ale często ma kłopoty ze szczegółowym określeniem adresu, wymienić imiona i nazwiska najbliższych członków rodziny i zaczyna orientować się w rolach społecznych, które pełnią, wyrazić swoje oczekiwania i pragnienia tak, aby inni go rozumieli,
- obdarzyć uwagą drugą osobę, aby wiedzieć o czym ona mówi,
- być usługowym wobec innych osób (dzieci, dorosłych) na miarę swoich możliwości,
- współpracować z rówieśnikami w taki sposób, że może brać udział w wspólnych zabawach,

- spokojnie czekać na to, czego nie może natychmiast otrzymać i rozumieć, że dorośli mają ograniczone możliwości w spełnianiu jego pragnień.

Jakie kompetencje społeczne powinno mieć dziecko przed rozpoczęciem nauki w szkole:

- mieć poczucie własnej odrębności i musi ponosić odpowiedzialność za to, co robi i jak się zachowuje,
- umieć porozumiewać się z innymi w ważnych sprawach: w czytelny i akceptowany sposób ma mówić o swoich potrzebach i zamierzeniach oraz słuchać i starać się rozumieć innych, gdy mówią o swoich problemach,
- rozumieć, że otaczający świat jest tak zorganizowany, aby wszyscy wszystkim pomagali (dzieci - dzieciom, dzieci - dorosłym),
- wiedzieć, że przynależność do grupy społecznej oznacza przestrzeganie w niej umów społecznych,
- zachowywać się zgodnie z przyjętymi zwyczajami (kulturalne zwracanie się do siebie i używanie słów: proszę, dziękuję, przepraszam itp.).

GOTOWOŚĆ DO ROZPOCZĘCIA NAUKI W SZKOLE W ZAKRESIE WYCHOWANIA ZDROWOTNEGO I KSZTAŁTOWANIA SPRAWNOŚCI RUCHOWEJ:

dziecko kończące przedszkole powinno:

- być sprawne ruchowo na miarę swoich możliwości i chętnie uczestniczyć w zajęciach, zabawach i grach w sali i na powietrzu, gdyż wysiłek fizyczny go nie męczy,
- być na tyle zahartowane, aby brać udział w zawodach sportowych, spacerach, biegach (wyścigi), wycieczkach pieszych, zabawach na śniegu, lodzie i w wodzie.
- mieć poczucie równowagi, umiejętności pokonywania przeszkód,
- koordynowania wzroku z ruchem ciała (oko i ręka, oko i noga),
- rodzice przedszkolaka idącego do szkoły powinni zadbać o to, aby dziecko nie miało wady postawy (garbienie się, pochylanie się na jedną stronę podczas rysowania, pisania, krzywe ustawienie łopatek, kręci się w ławce szukając dla siebie wygodnej pozycji) – niezwykle ważne jest przebywanie na powietrzu i organizowanie tam zabaw ruchowych, podczas których dzieci będą mogły wykazać się swoimi umiejętnościami.

CO JEST JESZCZE ISTOTNE DLA DOBREGO RADZENIA SOBIE PRZEZ DZIECKO W SZKOLE:

- prawidłowe funkcjonowanie dwóch ważnych procesów poznawczych: uwagi (koncentracja uwagi, przerzutność, pojemność) oraz pamięci (pamięć trwała, pamięć bezpośrednia, wzrokowa, słuchowa, kinestetyczno – ruchowa),
- prawidłowy rozwój osobowości dziecka, w tym m.in. takich cech jak: ciekawość poznawcza, wytrwałość, potrzeba odnoszenia sukcesów, śmiałość społeczna, umiejętność radzenia sobie z rozłąką z bliskimi, umiejętność radzenia sobie ze stresem, zaufanie do własnych możliwości, wyzbycie się egocentryzmu, itp.
- 33 ADHD I CHOROBY Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku chorób układu nerwowego i zaburzeń psychicznych (np. MPD, epilepsja, ADHD). W przypadku dziecka chorego zawsze należy decyzję o rozpoczęciu nauki skonsultować z lekarzem dziecka.

POWYŻSZE informacje dotyczą wymagań rozwojowych jakie powinno spełniać dziecko rozpoczynające naukę w szkole. Państwo, jako rodzice, najlepiej znacie własne dziecko i najlepiej potraficie ocenić, czy jest ono w stanie sprostać wymaganiom szkolnym.

Zachęcam, aby przy podejmowaniu decyzji, **dziecko** – jego możliwości, potrzeby i ograniczenia były brane pod uwagę jako priorytetowe. Pozwoli to trafnie ocenić sytuację, podjąć właściwą decyzję i zapewnić Państwu dziecku sukces edukacyjny.

W opracowaniu wykorzystano materiały dotyczące edukacji dzieci, znajdujące się na stronie www.ore.pl

PIERWSZE KROKI W SZKOLE

moment pójścia dziecka do szkoły jest dla niego wielkim przeżyciem, razem z nim przeżywają ten fakt również rodzice. Chcąc pomóc swojemu dziecku w adaptacji do nowych warunków dobrze jest wiedzieć, czego potrzebuje pierwszoklasista:

potrzebuje uwagi – sytuacja szkolna jest niewątpliwie stresująca, dziecko potrzebuje codziennej rozmowy z rodzicami na temat tego, co się wydarzyło w ciągu dnia, co było miłe, co trudne;

potrzebuje cierpliwości - wiele dzieci odreagowuje stres szkolny w domu: marudzi, grymasi, jest to wyraz chwilowego obniżenia nastroju a nie złej woli;

potrzebuje zrozumienia ze strony rodziców - warto by rodzice, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych uczeń - nauczyciel, starali się zachować obiektywizm;

potrzebuje pomocy w dostosowywaniu się do wymagań szkoły – w pierwszych latach tworzą się nawyki, które potem będą pomagać lub przeszkadzać, warto od początku uczyć malca samodzielności w sprawach szkolnych, ale nie pozostawiać go z tym całkiem samego (np. odrabianie trudnych lekcji);

potrzebuje wyrozumiałości – małe dzieci startują w życie szkolne z dużym zapałem, ten zapał mogą ostudzić zbyt wysokie rodzicielskie wymagania. Warto pamiętać, że dziecko idzie do szkoły, aby się uczyć, a nie po to, aby od początku być we wszystkim najlepsze.

Rodzice pierwszoklasisty potrzebują:

konsolidacji - debiut szkolny jest również trudnym wyzwaniem dla rodziców, nie należy przekazywać dziecku uczucia lęku, niechęci, niepokoju, a w rozmowach z nauczycielem być pewnym i spokojnym; warto uczestniczyć w spotkaniach i wywiadówkach;

wiedzy - jeśli pierwszak ma problemy z czytaniem lub pisanem warto dowiedzieć się, czy jest potrzebna pomoc fachowca, czy wystarczy cierpliwie poczekać;

kontaktu z rodzicami przyjaciół dziecka - by móc wspólnie organizować dzieciom czas po szkole, wymieniać się dowożeniem dzieci na zajęcia dodatkowe itp.

powodzenia😊
przygotowała
Agata Niemczyk